

שימיטה, אונה

(Ona Simaite) (1899-1970). חסידת אומות העולם, ליטאית. ש' היתה ספרנית באוניברסיטת וילנה. היא נחרדה כאשר שמעה על הסבל שנגרם ליהודים על-ידי הגרמנים והליטאים ששיתפו עימם פעולה. 'לא יכולתי עוד לשבת במשרדי ולהמשיך בעבודתי. לא יכולתי לאכול. בושתי ונכלמתי על כי אינני יהודייה'. ש' הצליחה לחדור לגטו וילנה באמתלה שעליה לקבל חזרה ספרים ששאלו סטודנטים יהודים מהאוניברסיטה. ש' הצילה יצירות ספרות ועבודות היסטוריות בעלות ערך רב ממוסדות ציבור כגון יווא, ומיוצרים כגון משורר היידיש אברהם סוצקבר. היא הסתירה את היצירות ההן במקומות מיסתור שונים, ובין השאר גם מתחת למרצפות דירתה. ש' נשאה ונתנה כדי להחזיר רכוש יהודים שנשאר בידי לא-יהודים, ואשר היהודים בגטו נזקקו לו כדי לקנות מוצרי מזון חיוניים. בביקוריה היומיים בגטו הביאה ש' מזון ומצרכים אחרים לנזקקים. היא גם גייסה לא-יהודים שהיו מוכנים להסתיר יהודים בבתיהם מחוץ לגטו. ש' התיידדה עם נערה יהודייה, טניה שטרנטל, שחיתה לבדה בגטו וילנה, הצליחה להבריחה אל מחוץ לגטו והסתירה אותה בכמה מקומות, עד שהגרמנים גילו אותה באקראי.

בקיץ 1944 נאסרה ש' כאשר התברר שזייפה שם של ילדה יהודייה בת עשר שאותה אימצה, ורשמה אותה כקרובת משפחתה. ש' עונתה באכזריות, ואולם, היא לא מסרה מידע על אנשי קשר יהודים ומקומות המפגש עמם. כתוצאה מהעינויים שסבלה נגרם שבר בעמוד השדרה של ש' וכול חייה סבלה כאבים. חוגי האקדמיה בליטה שיחדו את אנשי הגסטפו והצליחו להציל את ש' מהוצאה להורג ולהניע את הגרמנים להמתיק את גזר דינה למאסר במחנה ריכוז. ש' גורשה לדכאו ומשם הועברה לדרום צרפת. באוגוסט 1944 שוחררה וחיתה בצרפת עד סוף ימיה. ש' סירבה בעקביות לקבל אותות כבוד לאות הוקרה על מעשיה. היא טענה שהיהודים היו הגיבורים האמיתיים של המלחמה.

אבא קובנר, המשורר הלוחם מגטו וילנה, אמר עליה: 'אם יש עשרה חסידי אומות עולם, ש' היא אחת מהם'. ב-1966 העניק יד ושם לש' את התואר חסידת אומות העולם.